

ling alvorens tot directeur benoemd te worden van de Stichtingen voor toevallijders in Haarlem en Heemstede; J. van 't Lindenhout en C. Geel zijn o.m. evangelist geweest van de Nederlandsche Evangelisch Protestantsche Vereeniging, alvorens directeur resp. van 'Neerbosch' en van de 'Martha-stichting' te worden²⁹. Evangelisatie was en bleef, ook na de verandering van werkkring, hun roeping.

Genoemde N.E.P.V. (1853) was een initiatief van A. Capadose, die secretaris was van 1854 tot 1860, daarna voorzitter. Medeoprichters waren G. Barger, P. J. Elout van Soeterwoude, O. G. Heldring, L. J. van Rhijn en J. de Liefde. Na Capadose zijn in de negentiende eeuw nog secretaris geweest: W. van der Jagt, Is. Esser, Is. Capadose, K. T. van Lynden, L. C. Quarles van Ufford en I. G. Knottnerus. De doelstelling was: 'Door de ware eenheid des geloofs, het ware Evangelisch Protestantisme te stellen tegenover de valsche bloot uitwendige eenheid die van Rome en het ongeloof uitgaat; door pogingen aan te wenden tegen de toenemende macht van Rome en van het ongeloof in ons vaderland, door uitzending van geschikte Evangelisten'. Evangelisten hebben gewerkt onder militairen, polderwerkers, zigeuners; spoorweg- en fabrieksarbeiders; Hollanders in Duisburg, Essen, Oberhausen en Mühlheim; kermisreizigers, wezen en verwaarloosde kinderen. Hun opleiding vond aanvankelijk plaats aan het, in 1853 met hulp van de 'Vrije Schotsche Kerk' opgerichte seminarie te Amsterdam, waar o.a. Is. da Costa doceerde. Bij het begin van de twintigste eeuw waren 26 evangelisten werkzaam. In het jubileumboek van 1903 vindt men achterin een kaart van Nederland waarop alle 'hoofdstations' en 'bijstations' van de evangelisatiearbeid staan aangegeven. De vereniging 'Zarfath' (1885) verleende steun aan nagelaten betrekkingen van evangelisten. De N.E.P.V. heeft gedurende twaalf jaar gefungeerd als het Nederlandsche orgaan van de 'Evangelische Alliantie'.

Het Gedenkboek memoreert dat 'bijzondere redenen' een van de oprichters (die overigens lid bleef) noopten een eigen genootschap voor I.Z. te stichten. Zo begon J. de Liefde zijn vereniging 'Tot Heil des Volks' in Amsterdam. Na 1864 ontwikkelde de N.E.P.V. zich in sektarische richting, zodanig dat M. Cohen Stuart haar bij de organisatie van de E.A.-conferentie in Amsterdam van 1867 passeerde. In Dordrecht heeft nog enkele jaren

29. Zie over alle drie: de artikelen van F. L. van 't Hooft in *B.L.G.N.P.*